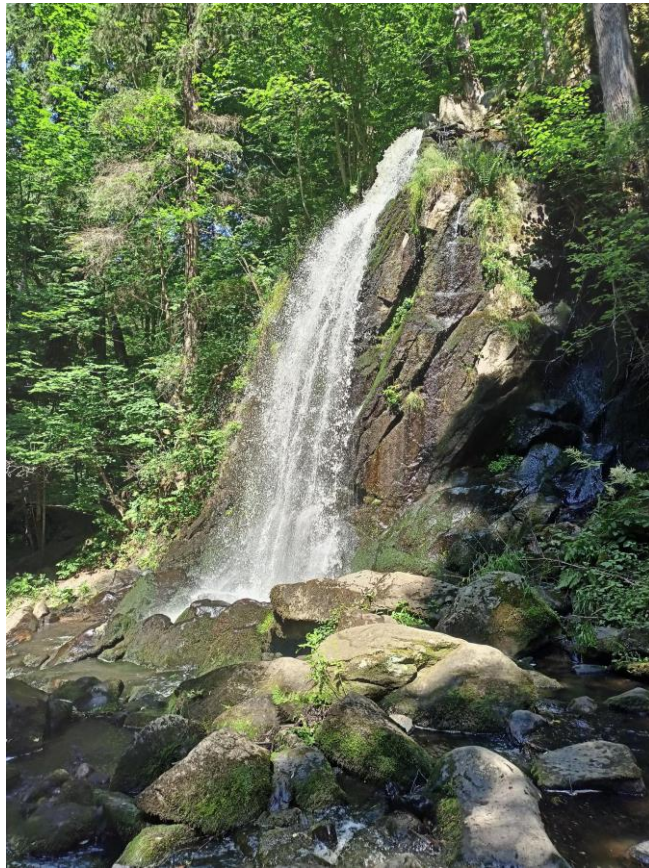

**Střední škola České Velenice,
Revoluční 220**

**Školní program environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty**

Ing. Monika Homolková
koordinátorka EVVO

Obsah

1. Úvod	3
2. Charakteristika školy	3
2.1 Identifikační údaje	3
2.2 Přehled oborů vzdělávání	3
2.3 Historie školy	4
2.4 Současnost	4
3. Charakteristika tématu a vymezení pojmů EVVO	5
3.1 Důležité prvky EVVO:	5
3.2 EVVO a náplň témat z ŠVP	6
3.3 Doporučené metody, nástroje a prostředky realizace EVVO	6
3.4. Úkoly školy v oblasti EVVO	7
4. Současný stav – SWOT analýza	7
4.1 Silné stránky	7
4.2 Slabé stránky	8
4.3 Příležitosti	8
4.4 Hrozby	8
5. Koncept environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na SŠ České Velenice	8
6. Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro SŠ České Velenice	9
6.1 Úkoly koordinátora EVVO	9
6.2 Seznam jednotlivých předmětů na SŠ České Velenice a náplň EVVO	10
7. Závěr	12

1. Úvod

O environmentální výchově se v dnešní době hovoří snad ve všech pádech, protože ekologické problémy současné společnosti jsou jedním z nejpalčivějších témat celé „modré“ planety. Naše společnost už není schopna se obejít bez technických vymožeností, různých produktů průmyslu a dopravy, které jsou stálým znečišťovatelem životního prostředí. Dokážeme ještě vůbec usměrnit růst životní úrovně včetně změny životního stylu, abychom našim dětem nezničili zděděný dar – přírodu? Víím, že je mnohdy složité hledat kompromis, protože člověk má odjakživa tendenci spíše od přírody brát než dávat, ale přesto stále věřím, že výchovou mladé generace můžeme mnohé příznivě ovlivnit. Můžeme totiž působit na změnu myšlení a následně i na postoje k ochraně přírody. Právě environmentální výchova se zaměřuje na mladou generaci, která je příslibem budoucnosti. Školní výchova a zájmové kroužky týkající se environmentální výchovy mohou být vedle rodinného vlivu silným stimulem pro odpovědné chování mládeže k životnímu prostředí.

2. Charakteristika školy

2.1 Identifikační údaje

Název školy:	Střední škola České Velenice
IČO:	14450970
Adresa školy:	Revoluční 220, 378 10 České Velenice
Ředitelka školy:	RNDr. Milena Elsterová
Koordinátorka EVVO:	Ing. Monika Homolková

2.2 Přehled oborů vzdělávání

Čtyřleté obory vzdělávání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou

- 66-41-L/01 Obchod, doprava a služby
- 26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik

Tříleté obory vzdělávání poskytující střední vzdělání s výučním listem

- 23-51-H/01 Strojní mechanik

- 26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje
- 37-52-H/01 Železničář
- 66-51-H/01 Prodavač-aranžér

Pětileté dálkové obory určené pro absolventy se základním vzděláním nebo pro vyučené v jiných oborech

- 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
- 37-42-L/51 Logistické a finanční služby

2.3 Historie školy

Z archivních materiálů a kroniky města je možné stručně připomenout historii naší školy. V roce 1946 byla založena učňovská dílna, kde se učili první strojní zámečníci. Odborný výcvik se prováděl v železničních dílnách. Později získalo naše učňovské zařízení, už jako odborný výcvik svařování Odborné učiliště státních pracovních záloh, další objekty z velkého majetku Československých státních drah. Byly též zavedeny specializované obory - zámečník kolejových vozidel, provozní zámečník, mechanik motorových lokomotiv a motorových vozů a obor železničář. Během uplynulých 50 let se měnil několikrát název učňovského zařízení - od Učňovského střediska přes Odborné učiliště železniční, Střední odborné učiliště železniční až k dnešnímu názvu Střední škola.

2.4 Současnost

Škola poskytuje střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou v oborech dopravních, elektrotechnických a strojních. V současné době jsme jedinou školou v Jihočeském kraji, kde se mj. vyučují obory zaměřené na železniční dopravu a přepravu. Žáci v těchto oborech mohou využívat výhody, které poskytují České dráhy, neboť jsme jejich smluvní školou. Jde o bohatý stipendijní program ČÉDés, zlevněné jízdné na pracoviště odborného výcviku apod. Škola spolupracuje také s blízkými nadnárodními firmami, které podporují výuku technických oborů ať už formou finančně výhodných stipendií, učebními pomůckami či zajištěním odborného výcviku v jejich provozech. To umožňuje našim absolventům poznat reálné prostředí budoucích zaměstnavatelů.

Škola má dva domovy mládeže s dvoulůžkovými pokoji (část z nich je apartmánového typu s vlastním příslušenstvím a kuchyňkou), vlastní školní jídelnu, informační centrum, dopravní sál, posilovnu a další moderní vybavení. Žáci mohou využívat zdarma internet ve škole i v domově mládeže.

Ve školní budově se nacházejí moderně vybavené třídy a laboratoře, odborné učebny a dílny. Školní dílny jsou určeny žákům technických oborů v 1. ročníku, od 2. ročníku konají žáci odborný výcvik ve firmách. V nich dostávají za produktivní práci finanční odměnu.

Z různě vzdálených míst se do naší školy každý týden sjíždějí nejen „žáci školou povinní“, ale i ti, které od školních lavic dělí mnohdy dlouhá léta. Škola má bohaté zkušenosti s výukou dospělých v dálkové formě vzdělávání. V minulosti jsme pro pracovníky Českých drah z celé republiky organizovali rekvalifikační kurzy, jejichž cílem bylo doplnit vzdělání v dopravních a elektrotechnických oborech.

Těší nás, když se k nám absolventi denního, rekvalifikačního i dálkového studia vrací a chlubí se svými pracovními úspěchy, kterých dosáhli i díky kvalifikaci získané v naší škole.

Škola je členem Jihočeské hospodářské komory (JHK), je zapojena ve Sdružení doprava při JHK.

Při škole je zřízeno Místní centrum uznávání celoživotního učení Jihočeského kraje.

Škola se aktivně zapojuje v národních i mezinárodních projektech, získává tak další finanční prostředky z Evropské unie na vzdělávací programy i vybavení školy.

3. Charakteristika tématu a vymezení pojmů EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále jen EVVO) vychází z anglického termínu environmentaleducation, kde „environment“ znamená životní prostředí a „education“, se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních (formální vzdělávání), v rámci volnočasových aktivit (neformální vzdělávání) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (informální učení) zaměřené na oblast životního prostředí. EVVO klade prioritní důraz na nejrůznější aspekty životního prostředí, na poznávání životního prostředí, na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí apod. Hlavním cílem environmentálního vzdělávání je přispívat k utváření takových postojů člověka k prostředí, které by vedly k udržitelnému rozvoji života na Zemi. Témata s environmentální problematikou jsou průřezově zařazena do výuky v každém ročníku.

3.1 Důležité prvky EVVO:

1. EVVO vede člověka ke komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí
2. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických,

vědeckotechnických, politických a občanských hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislosti mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

3. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních, v rámci volnočasových aktivit i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců zaměřené na oblast životního prostředí.
4. EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí, na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí.
5. EVVO dále souvisí nebo se významově překrývá s pojmy environmentální výchova, ekologická výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a dalšími. V rámci Metodického pokynu má EVVO stejný význam jako environmentální výchova nebo tradičně používaný pojem ekologická výchova.
6. EVVO se rozumí všestranné rozvíjení klíčových kompetencí v kontextu vzájemných vztahů mezi člověkem a životním prostředím.

3.2 EVVO a náplň témat z ŠVP

- Je založena na pochopení lidských priorit a hodnot
- Žáci se účastní přednášek s ekologickou tematikou a ekologických výukových programů dle aktuální roční nabídky
- Žáci se zapojují do soutěží s ekologickou tematikou, které jim formou prožitku lépe umožní pochopit problematiku životního prostředí
- Zároveň se žáci učí poznávat přírodu a problematiku životního prostředí formou terénních pozorování, vycházek a výletů nejen do okolí školy
- Při získávání informací žáci využívají rovněž výpočetní techniku, řadu informací získávají prostřednictvím internetu, čímž se učí nejen vyhledávat informace, třídit je, ale i lépe porozumět textu a zlepšit si svoji čtenářskou gramotnost

3.3 Doporučené metody, nástroje a prostředky realizace EVVO

- Terénní výuka, čtení v krajině
- Přírodovědná pozorování, zahrnující práce s přírodninami, včetně praktické činnosti v přírodě
- Experimentování
- Metody řízeného objevování
- Péče o školní prostředí
- Využívání přírodních učeben
- Práce na školním pozemku
- Problémová a projektová výuka
- Tematická výuka
- Hry s ekologickou tematikou

- Simulační hry a hraní rolí
- Práce ve skupině, kooperativní metody, řízená diskuze, brainstorming, apod.
- Praktické činnosti ve prospěch životního prostředí
- Metody využívající tvořivost, sebevyjádření a jiné tvořivé činnosti, včetně využití metod dramatické a estetické výchovy, smyslového vnímání přírody.

3.4. Úkoly školy v oblasti EVVO

- Stanovení dlouhodobé koncepce školy v oblasti vzdělávání a výchovy, její rozpravování v návaznosti na ŠVP, promítání výsledků plánování do dokumentů a do každodenního života školy
- Vytýčení spolupráce školy s partnery
- Stanovení odpovědnosti k zajištění EVVO ve vzdělávání a výchově všech žáků
- Materiální, prostorové, finanční zajištění EVVO
- Zpracování krátkodobého plánu
- Vzdělávání pracovníků školy v oblasti EVVO včetně řídicích pracovníků a školního koordinátora formou akreditovaných seminářů, školení a kurzů v rámci DVPP
- Vytváření kulturního a pozitivního interiéru školy, ekologizace provozu školy a školního areálu
- Usilování o formování dobrých vztahů ve třídě i škole jako předpokladu využití adiktivních metod výuky v EVVO
- Usilování o vytváření dobrých vztahů mezi žáky a pracovníky školy pro vytváření celkově pozitivního a klidného klimatu a přátelské atmosféry, která formuje osobnost žáků

4. Současný stav – SWOT analýza

EVVO je velice rozsáhlou oblastí, kterou je třeba implementovat v dílčích krocích. Koordinátor EVVO je iniciátorem veškerých změn, nových metod, postupů, projektů apod. avšak je důležité zapojení více učitelů pedagogického sboru. Následující SWOT analýza lépe specifikuje cíle, plány a programy EVVO.

4.1 Silné stránky

- Tradice školy
- Kvalita pedagogického sboru

- Třídění odpadů a použitých baterií
- Vlastní pozemek, hřiště a školní zahrada
- Ekologický provoz školy – kontrola optimálního vytápění, apod.
- Využívání interaktivních tabulí ve výuce
- Moderní vybavení učeben pro praktické vyučování
- Zájem a podpora ze strany vedení
- Pravidelná údržba tříd (nové lavice, židle, výměna lina, police na zdech)
- Ochota pracovníků školy ke změnám
- Schopnost kolegů dohodnout se na řešení problémů
- Velká nabídka dalšího vzdělávání a podpora ze strany vedení
- Dodržování tradic školy (den otevřených dveří, soutěže, setkání rodičů, apod.)

4.2 Slabé stránky

- Žáci školy se relativně málo zapojují do plánování EVVO
- Nedostatečné zapojení EVVO do výuky jednotlivých předmětů
- Malé využívání vyučování v přírodě

4.3 Příležitosti

- Rozšířit nabídku programů v souvislosti s EVVO
- Zapojení žáků a celého pedagogického sboru do řízení a realizace EVVO
- Ekologičtější provoz školy
- Využití výukových programů od externích specialistů, navázání kontaktů s podniky v okolí v oblasti EVVO
- Využívat webové stránky školy
- Exkurze do podniků v okolí
- Navázání kontaktu s ekologickými středisky a využití jejich služeb

4.4 Hrozby

- Redukce aktivit kvůli nedostatku financí
- Nezájem pedagogů a žáků a jejich lhostejný přístup
- Narůstající administrativa, legislativní a hygienické normy
- Nepropojenost tématu se školní výukou

5. Koncept environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na SŠ Česká Velenice

Hned v úvodu si dovoluji rozdělit naši školu na dvě skupiny: žáci a pedagogové.

Co se týká vzdělávání žáků, je u nich nezbytné neustálé prohlubování správného vztahu k životnímu prostředí. Žákům je nutné vysvětlovat a objasňovat, že je velice důležité mít kladný vztah k přírodě, měnit jejich myšlení v této souvislosti, aby své okolí chránili. Žáci by měli být seznamováni s globálními problémy lidstva, protože to jsou takové problémy, které se týkají nás všech. EVVO uplatňuje souvislosti a pochopení i doplňujících oblastí, jako je například ekologická, sociální a ekonomická.

Cílovou skupinu pedagogických pracovníků je potřeba neustále seznamovat s problematikou udržitelného rozvoje a EVVO. Do výuky by se měly aplikovat jednotlivé prvky ekologické a environmentální výchovy. Co se týče výuky, tak by měli pedagogové nechat žáky pracovat mnohdy samostatně a zařadit do výuky i jednotlivé projekty, které by mohli mít souvislosti s tématy EVVO. Cílem programu EVVO je vést žáky i učitele, protože bez jejich aktivní účasti by vytýčené cíle pro žáky nemohly být naplněny, k pochopení vzájemných vztahů a vazeb v přírodě, k pochopení nutnosti ochrany přírody, genofundu a biodiverzity. K uvědomování si spojitosti mezi oblastí ekologickou, ekonomickou a sociální, především vést k naplňování podstaty udržitelného rozvoje. Pro realizaci a vyhodnocování EVVO musí být součástí programu i aktivní spolupráce všech učitelů školy, jejich přímá účast a příprava při řešení problematiky EVVO, musí být zajištěna kvalitní spolupráce s vedením školy. Bez přičinění všech by program nemohl být kvalitně naplňován a realizován. Jedná se o týmovou práci, kterou školní koordinátor řídí, usměrňuje a poskytuje pro ni potřebné údaje. To se také neobejde bez zajištění návaznosti na mimoškolní prostředí a bez využívání vazeb na region školy.

V souvislosti s EVVO je také důležitý chod školy. V souvislosti s provozem je spjatých mnoho nákladů a vedení školy by do budoucna mělo přemýšlet o tom, jak zvýšit hospodárnost školy (zateplení, šetření energie, používání vratných obalů, apod.). Škola má také svá pracoviště odborných výcviků, u kterých je nezbytné se také zamyslet nad danou problematikou.

6. Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro SŠ České Velenice

Environmentální výchovu můžeme členit do tematických okruhů:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

6.1 Úkoly koordinátora EVVO

Náplní práce koordinátora EVVO je vytvářet školní program EVVO a to ve spolupráci s ostatními pracovníky školy nebo externími pracovníky či institucemi. Důležité je dbát na to, aby byl školní program EVVO v souladu s další dokumentací školy a navrhnout řediteli školy jak by mohl být EVVO začleněno do další dokumentace školy.

Koordinace a realizace EVVO je důležité začlenit na celé škole a ve školském zařízení. Koordinátor EVVO by měl zvyšovat svou odbornou a metodickou připravenost pro aktivity

školního koordinátora. Nezbytnou součástí náplně práce je začleňovat EVVO do výuky předmětů.

6.2 Seznam jednotlivých předmětů na SŠ České Velenice a náplň EVVO

Český jazyk, Literární výchova	Ekologické pojmy- tvorba slov, čtení a vysvětlování neznámých pojmů a cizích slov; větný rozbor náročnějších definic; slohové práce, eseje na téma daných pojmů, básně, ilustrace, vlastní přičinění žáků o čistotu životního prostředí, recyklace odpadů; mezitřídní soutěže).
Anglický jazyk, Německý jazyk	Využití překladu textů z cizího jazyka do českého a naopak; tvoření slov a vět s ekologickou tematikou, hry se slovíčky; seznámení s tím, jak se řeší ekologie jinde...Životní styl, doprava, chování člověka, příroda kolem nás
Fyzika	Na příkladech fyzikálních zákonů dokládat, že ekologické cítění je nezbytné a ochrana životního prostředí a fyzika spolu úzce souvisí, nové technologie, výroba v praxi, exkurze do průmyslových závodů.
Nauka o společnosti, Právní nauka	Rozvinout v žácích diskusi o tom, jaký má člověk dopad na životní prostředí, jaké zanechává ekologické stopy. Nauka o přírodních památkách či živelných pohromách; používání technických a jiných norem
Dějepis, Hospodářský zeměpis	Srovnávání ekologického myšlení a cítění lidí v historii a současnosti, srovnat jednotlivá období v historii lidstva, u nás, ve světě, odpady, energie, voda, prostředí.
Matematika	Zpracování ekologických pojmů do slovních úloh, šetření surovinami, energií, sběr odpadů apod. do grafů a tabulek, práce s PC, hledání informací, monitoring životního prostředí v regionu, posilování ekologického povědomí-šetření pomůcek, sešity, učebnice, náklady na jejich výrobu.
Chemie	V jednotlivých tematických celcích ukázat na spjatost chemie a okolního životního prostředí, důraz na příklady z regionů, využívání nových technologií v chemickém průmyslu a jejich ovlivňování v souladu s přírodou, možné ekologické katastrofy či

	zneužívání chemických látek, globální ohrožení, terorismus, exkurze do průmyslových závodů.
Ekologie	Vznik a vývoj života; význam jednotlivých složek životního prostředí; ekologické souvislosti v přírodě, populace a její vlastnosti; využití alternativních zdrojů energie; jak se tvoří ekologické souvislosti v přírodě; jaký je význam vztahu člověka k přírodě; principy udržitelného rozvoje obyvatelstva.
Tělesná výchova	Vliv zdravého životního prostředí na zdárný vývoj člověka, v čistém prostředí a na zdravém vzduchu se člověk pohybuje, sportuje lépe než ve smogu.
Informační a komunikační technologie	Tvorba podkladů v excelu, power pointu, wordu,... s ekologickou tematikou, interaktivní a online hry s ekologickým podtextem.
Ekonomika služeb, Ekonomika	Třídění odpadů, používání alternativních zdrojů, globální problémy lidstva, apod. Vše lze vzít z ekonomického hlediska. (např. náklady na třídění odpadů, výhodnost alternativních zdrojů,...)
Účetnictví, Marketing	Používání alternativních zdrojů energie; úspora papíru; třídění materiálů a ekologická manipulace s materiálem.
Zbožiznalství	Třídění odpadů; likvidace elektrospotřebičů; likvidace suchých článků, žárovek a zářivek; likvidace obalů od nátěrových hmot; provádět důsledně kontroly a hodnocení dovezených potravinářských výrobků a surovin.
Komunikace ve službách, obchodní korespondence	Používání alternativních zdrojů energie; úspora papíru; třídění materiálů a ekologická manipulace s materiálem.
Základy elektrotechniky, Elektrická měření, Elektronika, Elektrotechnologie, Elektrické stroje, Elektrické přístroje a zařízení	Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, dodržovat zásady bezpečnosti při dopravě materiálů, zamezit znečištění spodních vod při mytí strojů a součástek, důsledné třídění a správné skladování odpadového materiálu podle druhů kovů, dodržování ekologických zásad při práci s oleji a barvami včetně jejich likvidace, ekologické skladování a likvidace pohonných hmot a mazadel.
Technická dokumentace	Úspora papíru ve výuce, recyklace papíru, používání technických norem.
Aranžování	Výchova k udržování a zlepšení životního prostředí; výchova k zásadám správného

	hospodaření ;výchova k hospodárnému využívání přírodních zdrojů
Technika prodeje, obchodní provoz	Používání alternativních zdrojů energie; úspora papíru; třídění materiálů a ekologická manipulace s materiálem.
Logistika a přeprava, Doprava, osobní a nákladní doprava	Používání alternativních zdrojů energie; úspora papíru; třídění materiálů a ekologická manipulace s materiálem. výchova k hospodárnému využívání přírodních zdrojů
Odborný výcvik	Používání osobních ochranných pracovních pomůcek; bezpečná likvidace chemických látek (lepidla, laky, mořidla, oleje); ekologizace výroby, recyklace kovů, plastů, papíru a obalů; ukládání nebezpečných a toxických látek na patřičná místa k tomu určená; dodržování hygienických norem; šetření energiemi; ochrana přírodních zdrojů, podporovat ekologické zemědělství; dodržovat principy udržitelného rozvoje; volit technologie šetrné k přírodnímu prostředí.

7. Závěr

Školní plán environmentálního vzdělávání na Střední škole v Českých Velenicích byl zpracován za podpory vedení školy a jednotlivých pedagogických pracovníků. Byl vytvořen na základě analýzy současného stavu. Jednou z priorit je i nadále zařazovat EVVO do výuky odborných předmětů, ale také nad rámec výuky zapojovat studenty do mimoškolních aktivit, uspořádat vhodné exkurze s ekologickou tematikou či uskutečnit besedy s externími odborníky.

Dokument Školní program EVVO byl sestaven podle Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Č.j. 16745/2008 – 22 ze dne 27. října 2008, který poskytuje návod, jakým způsobem realizovat environmentální vzdělávání ve škole a jak tuto realizaci zakotvit v dokumentaci školy.

Ing. Monika Homolková

koordinátorka EVVO

RNDr. Milena Elsterová

ředitelka školy